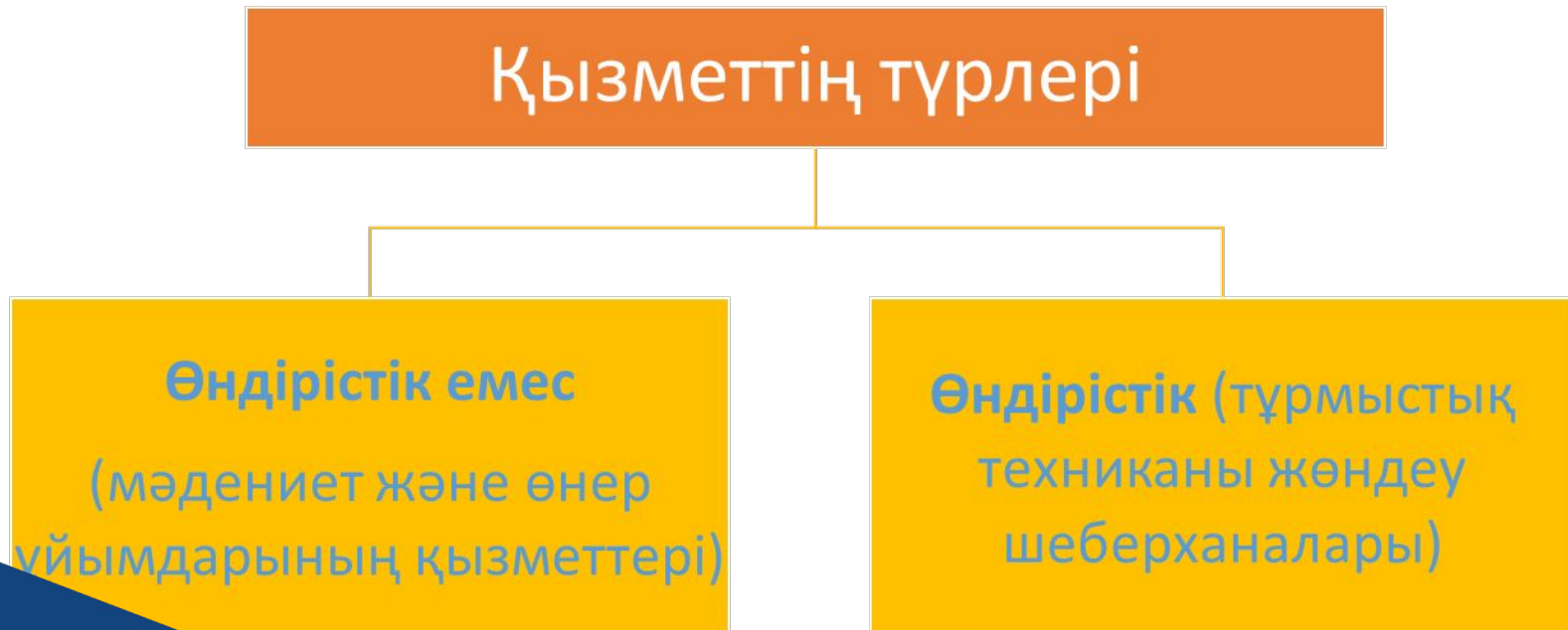

Халықтың тұрмыс деңгейінің статистикасы

Тұрмыс деңгейі – бұл халықтың қажетті материалдық игіліктер мен қызметтермен қамтамасыз етілуі, тұтынудың және тиімді қажеттіліктерді қанағаттандыру дәрежесінің жеткілікті деңгейі. Сонымен қатар бұл көрсеткіштердің сапалы сипаттармен толықтандырылғаны: тұрмыс деңгейінің, еңбекпен қамтылуының, бос уақытының жағдайлары және т.с..

Материалдық игіліктер – бұл тамақ өнімдері, киім, аяқ киім, мәдениет және тұрмыс заттары, тұрғын үйлері және т.б..

Қызметтер – бұл әрекеттің пайдалы нәтижелері

Халықтың тұрмыс деңгейі

**Молшылық
деңгей**

Адамның жан-жақты дамуын қамтамасыз ететін игіліктерді пайдалану

**Бір қалыпты
деңгей**

Ғылыми негізделген нормалар бойынша адамның физиологиялық және зияткерлік күштерін қалпына келтіруін қамтамасыз ететін тиімді тұтыну

**Кедейлік
деңгей**

Жұмысқа жарамдылықты сақтау деңгейімен шектелген игіліктерді тұтыну

**Қайыршылық
деңгей**

Адамның биологиялық өміріне қажетті минималды игіліктер мен қызметтерді тұтыну

Халықтың өмір деңгейін зерттеу аспектілері

Барша елге қатысты

Оның әлеуметтік топтарына қатысты

Әр түрлі көлемді табысы бар үй шаруашылығына қатысты

Өмір деңгейі статистикасының көрсеткіштер жүйесі

Халықтың өмір деңгейінің қортыныдылаушы көрсеткіштері

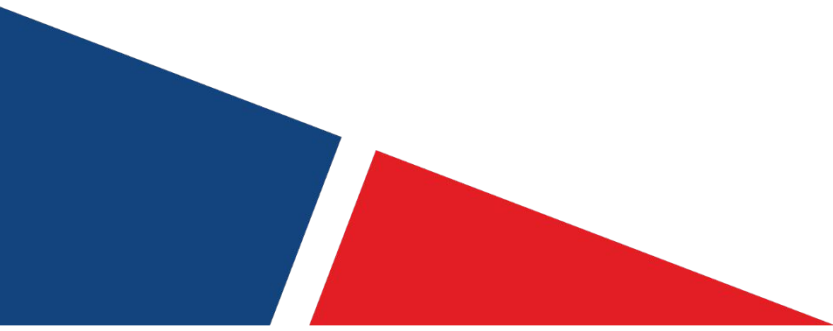
Халықтың табытар көрсеткіштері

Табыстың деңгейі бойынша халықты саралау көрсеткіштері

Халықтың шығындалу және тұтыну көрсеткіштері

Қызмет саласының көрсеткіштері

**Халықтың өмір
деңгейінің
қортыныдылаушы
көрсеткіштері**

$$ИРЧП = \frac{I_1 + I_2 + I_3}{3}$$

Мұнда I_1 – туылған кезінде күтілетін өмір ұзақтылығының индексі

I_2 – қол жетілген білім деңгейінің индексі

I_3 – жан басына шаққандағы нақты жалпы ішкі өнім (ЖІӨ)

Әр көрсеткіш келесі формула арқылы есептеледі:

$$I_i = \frac{x_i + x_{i \min}}{x_{i \max} - x_{i \min}}$$

Мұнда - x_i - i - көрсеткішінің нақты мәні;

$x_{i \max}$, $x_{i \min}$ - сәйкесінше i - көрсеткішінің максималды және минималды мәні

Адами әлеуеттің даму индексі (Индекс развития человеческого потенциала) (ИРЧП)

$$I_1 = \frac{x_1 - 25}{85 - 25}$$

мұнда $x_{imin} = 25$ жас

$x_{imax} = 85$ жас

**Туылған кезінде
күтілетін өмір
ұзақтылығының
индексі I_1**

$$I_2 = i_1 \frac{2}{3} + i_2 \frac{1}{3}$$

мұнда $i_1 \frac{2}{3}$ - ересек халық

арасындағы сауаттылық индексі
(15 жастан жоғары), салмағы $\frac{2}{3}$

$i_2 \frac{1}{3}$ - бастауыш, орта және

жоғары оқу орындар
оқушыларының жиынтық үлесінің
индексі (24 жастан кіші тұлғалар
үшін), салмағы $\frac{1}{3}$

$$x_{imin} = 0, x_{imax} = 100\%$$

**Қол жетілген білім
деңгейінің индексі I_2**

Жан басына
 шаққандағы нақты
 жалпы ішкі өнім
 (ЖІӨ) (САҚТТ) —
 $\frac{6311 - 100}{3}$

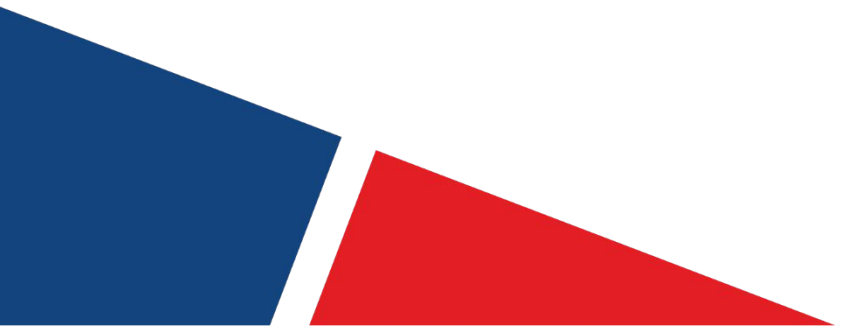
мұнда $x_{imin} = 100$ долл. САҚТТ,

$x_{imax} = 6311$ долл. САҚТТ

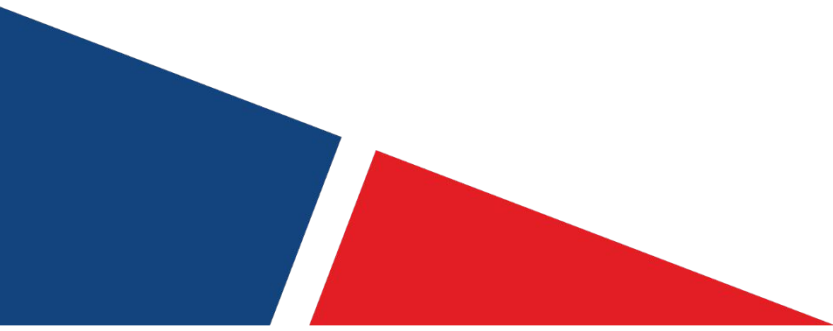
*САҚТТ - сатып алу
 қабілеттілігінің тепе-
 теңдігі

**Өмір деңгейі халықтың табысымен
анықталады.**

**Табыс көлемімен материалдық игіліктер
мен қызмсеттерге жеке қажеттіліктерін
қанағаттандыру дәрежесі байланысады.**

Халықтың табысы – ақшалай түрінде немесе материалдық игіліктер мен қызметтер түріндегі түсімдердің барлық түрлері (әр түрлі экономикалық әрекеттің немесе меншікті пайдалану нәтижеінде еңбек ақысы түрінде алынатын түсім, сонымен қатар әлеуметтік көмек, жәрдемақы, демеуқаржы, жеңілдік нысаны түрінде төлеусіз алынатын түсім)

Халықтың ақшалай табыстар мен шығыстарының құрамы туралы ақпараттың негізгі көздері

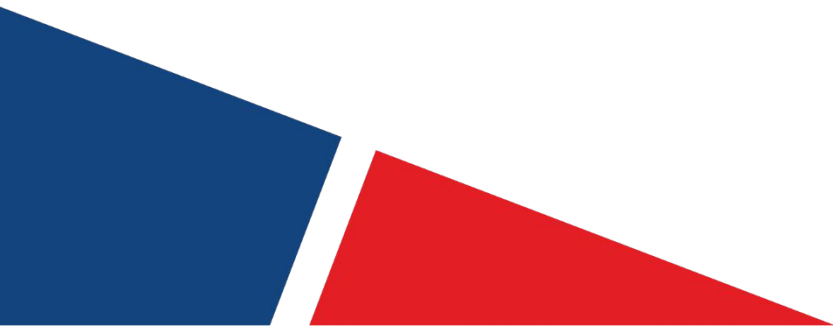
Халықтың ақшалай және шығыстарының балансы

Үй шаруашылығын бюджеттін ішінара зерттеу

Халықтың табыстар құрамы (көздері)

**Халықтың
табыстар деңгейі
бойынша саралау**

Модальдық табыс – халық ішінде ең жиі кездесетін табыс деңгейі

$$M_o = x_{M_o} + i_{M_o} \times \frac{f_{M_o} - f_{M_o-1}}{(f_{M_o} - f_{M_o-1}) + (f_{M_o} - f_{M_o+1})}$$

x_{M_o} – модальдық интервалдық төменгі шамасы

i_{M_o} – модальдық интервалдың шамасы

f_{M_o} – модальдық интервалдың жиілігі

f_{M_o-1} – модальдық интервалдың алдындағы жиілік

– модальдық интервалдан кейінгі жиілік

Медианалық табыс -

$$M_0 = x_{M_0} + i_{M_0} \times \frac{f_{M_0} - f_{M_0-1}}{(f_{M_0} - f_{M_0-1}) + (f_{M_0} - f_{M_0+1})}$$

x_{Me} – медианалық интервалдық төменгі шамасы

i_{Me} – медианалық интервалдың шамасы

f_{Me} – медианалық интервалдың жиілігі

S_{Me-1} – медианалық интервалдың алдындағы жинақталған жиілік

жиіліктер сомасы

ALMATY MANAGEMENT UNIVERSITY

Center for Online Education

